GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50
PRETPLATA MJESEČNO :· 10 DINARA
PRETPLATA ZA INOSTRANSTVO TROMJES. DIN. 45.

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DINARA 3.50
SVAKA DALJNJA RIJEČ 25 PARA
PRIOPĆENO DIN 3 ŠTAMPANI REDAK
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA I — ŠIBENIK, 1 DECEMBRA 1933 — BROJ 44

Prof. Joško Batinica

Naš narodni ideal u svjetlu istorije

Istorijski fatum dodijelio nam je za otačbinu onaj kraj svijeta koji je bio vazda prolaz i raskrsnica između Istoka i Zapada, raskrsnica svih političkih i kulturnih struja i vazda od pamtivijeka pa do najnovijeg vremena poprište svih velikih konflikata i sviju najezda sa Istoka na Zapad i sa Zapada na Istok.

I zato je ta činjenica diktovala nuždu obrazovanja jedne jake, integralne nacionalne države koja će biti podesna da svojim otporom i svojom valjanošću skrene smjer tuđinskih ekspanzija daleko od sebe.

To nastojanje obuhvata čitavu našu istoriju, koja i nije drugo nego borba za slobodu i jedinstvo.

Sigurno nijedan narod nije se tako herojski i gotovo kroz hiljadu godina borio, da osnuje svoju državu, nijedan narod nije prošao kroz toliko iskušenja i patnja i to sve zato da osnuje napokon jednu slobodnu državu i da se ujedini. Svijesna težnja našega naroda za ujedinjenjem datira već tamo od Ljudevita Posavskog, kad su se prvi put počeli složno da bore Srbi, Hrvati i Slovenci za svoju samostalnost. Ta je težnja ona ružičasta nit koja se provlači kroz čitavu našu istoriju ; to je ona okosnica, oko koje i radi koje su bile sve borbe i nastojanja našega naroda.

Hrvatska država za vremena Tomislava, kad je ono bila najača, a i za poznijih vladara pokazuje sve karateristike ove težnje i narodne volje. Slava i veličina srpske države za vrijeme Dušana, nastojanja bosanskog kralja Stjepana Tvrtka da sjedini sve Južne Slovene, zajednički poraz našega naroda na Kosovu polju, sve je to ispisano krvlju na slavnim stranicama povijesti, uvijek lebdilo pred očima kao glavni simbol svim kasnijim narodnim borcima i radnicima na narodnom polju i krijepilo ih u časovima iskušenja, da ne klonu, nego da nastave herojsku borbu sve dotle dok ne zalepršа nad čitavom našom zemljom, nad istokrvnom braćom jednog jezika, barjak slobode i pobjede.

Propast srpske države na Kosovu znači početak robovanja. Od Kosova do Karađorđa je doba stoljetnih patnja čitavog naroda, doba robovanja i resignacije, ali to je doba ujedno nadahnulo narodnog genija, da stvori mit i narodnu pjesmu koja svojom ljepotom i sadržajem, svojom filozofskom dubinom i umjetničkom vrijednošću malo zaostaje za pjesničkim tvorbama starih Helena i Indijaca. Ta je pjesma bila čitavu narodu kroz vjekove patnja najvjerniji pratilac bodreći ga na ustrajnost i otpor, čuvajuć mu svijest dužnosti u rješavanju narodnog zadatka.

I kadgod bi došlo do pokušaja kidanja helotskih okova zadivio bi se svijet nad junaštvom našeg naroda. Nije se moglo shvatiti otkuda to herojstvo. Narodni genij i narodna duša koja je dobila svoj izražaj u narodnoj pjesmi i mitosu dali su mu takovu snagu kojom je kroz pet stoljeća znao da podnese sve zulume jedne barbarske rase.

Kad se činilo da će Hrvati podleći krutoj i hirovitoj tiraniji Habsburga dolaze Petar Zrinski i Krsto Frankopan, teške žrtve, da polože svoje mučeničke glave i da svojom krvlju odrede narodu stazu budućnosti.

Njihove su glave vječna opomena koja je lebdila pred očima Hrvata sve do konačne pobjede. Možda je slutio Zrinski kad je pisao riječi :„*Na vik on živi, ki zgine pošteno*" da će vlastitom glavom zasvjedočiti onu veliku specifično našu narodnu istinu.

Ni Slovenci nisu ostali u prikrajku dok su se Hrvati i Srbi borili. Kad je ono Matija Gubec, vođa »*mužke punte*« digao svoj glas i motiku protiv zuluma faudalne gospode, priskočiše mu u pomoć slovenski seljaci preko Sutle, da zajednički povedu borbu za čovječanska prava, potlačene raje.

Teško je odmicalo dugo vrijeme robovanja i mraka, koje je dobilo svoj najjači odraz u narodnoj pjesmi. I doista bilo je etapa u našoj prošlosti, kada je izgledalo da je neprijatelj blizu cilja i da će se tri plemena jednog istog naroda u svom nacionalnom razvoju odroditi tako, kao da nisu istog roda i istog naroda. Ali to su bili privremeni i površni uspjesi našega neprijatelja. Jer, kao što se svaka energija razvija na svom otporu, tako se i nacionalni otpor naš prema nasilju političkom i kulturnom osvajača i ugnjetača naših, razvio do nacionalnog osjećanja, osjećanja svjesne zajednice sviju plemena, najprije u elementarnim svojim oblicima kao regionalni etnografski patriotizam, dok se nije kristalizovao u jasnu i određenu nacionalnu demokratsku ideju, ideju prava samoodređenja naroda. To je moglo biti onda kad je ideja nacionalna postala političkom idejom evropskog svijeta, kad je postala idejom vodiljom u političkom životu evropskih naroda. U burnim vremenima francuske revolucije rođeno načelo narodnosti kao načelo demokracije, prihvaćeno je od svih naroda ugnjetenih i eksploatisanih, pa razumije se i od našeg naroda, ali najprije obazrivo i plašljivo, jer je pritisak suverene reakcije u Austriji i Ugarskoj bio tako velik, da se drukčije nije moglo primiti. Naučni i literarni radnici bili su prvi pioniri nacionalne ideje istražujući prošlost, karakter i odlike duha našega i pomogli su, zajedno sa snažnim otporom narodnim prema nasilju i pritisku, da se nacionalni osjećaj razvije do opće nacionalne svijesti, a zatim aktivni politički radnici dali su mu pozitivni politički cilj. Ilirizam, istina politički nejasan, jer je bio mješavina političkog i literarnog elementa i imao svoju tendenciju, bio je prvi otvoreni pokušaj nacionalne jugoslavenske ideje.

Ali jasno određena svijesna zajednica svih nas, jasno određeno nacionalno osjećanje svih nas konkretno se javlja prv put burne godine 1848, kad su Srbi i Hrvati pružili ruku jedni drugima, kad su pomagali jedni drugima kao dva plemena jednog naroda i kad su Slovenci potražili našu zajednicu.

Poslije toga nastalo je doba razmimoilaženja, doba nesporazuma, doba krize nacionalne ideje sve do prvih godina ovoga stoljeća. Za vrijeme Milana Obrenovića kad se činilo da je ideja ujedinjenja izgubila svoju prvotnu snagu doviknuo je Svetozar Marković ove riječi :„ Misao našeg narodnog jedinstva je najrevolucionarnija misao što postoji na Balkanskom poluostrvu od Stambula do Beča.

Ta misao već sadrži u sebi : uništenje Turske i Austrije, prestanak Srbije i Crne Gore kao samostalnih kneževina i revoluciju u cijelom političkom sklopu našeg naroda. Iz dijelova ovih dviju carevina i iz ove srpske kneževine postaje jedna nova država — to znači narodno jedinstvo."

Do krize nacionalne ideje moralo je bilo doći, jer su strašne i teške prilike bile pod kojima se vodila nacionalna borba u habsburškoj monarhiji.

Ta je država imala samo konstitucionalno pročelje, a u istinu je bila autokratska i netolerantna, ostala je i svršila svoje biće kao policijska država. Njezin je državni život bio kondenzovan u njezinoj reakcionarnoj ideji, da treba zadržavati svaki napredak i sačuvati sve antikvarske ustanove, koje su garancija protiv demokracije.

Austrijski i Ugarski državnici težili su politički da raskomadaju naš narod pomažući regionalizam svim silama, vjerujući da nikad ne će doći do zajednice, do jedne cjeline.

Ali iako je ta borba vođena pod tako teškim pogodbama, rezultat borbe bilo je lako predvidjeti, pobjeda je morala biti na strani idejnih boraca, *jer nema materije od koje bi se mogao sagraditi kao ograda neprobojni štit protiv* ideja ; *za njih nije ništa neprobojno; za njihne-*

postoje kao smetnje ni granice vremena ni prostora, a kamo li ljudska sila. I naša nacionalna svijest izdržala je sve krize, odoljela je svima kombinovanim pritiscima grube sile i korupcije i izišla je iz borbe neokrnjena i sveta.

Nadolazi epoha velike stvarnosti. Kult Vidovdana postaje sve to veći, a čežnja za oslobođenjem ne izražava se samo u pjesmi, već se polazi u aktivno djelovanje na svim linijama.

Ovo raspoloženje dolazi do vanjskog izražaja u čitavoj zemlji, koju nastavaju, jednokrvna braća. Omladina preko Drine i Dunava dobila je sve više potstreka pobjedama Srba u Balkanskom ratu. Mnogi mladi ljudi pobjegoše tamo da se bore rame uz rame sa svojom braćom. I eto ta generacija daje onog bijednog fanatika i vizionera koji svojim metcima ruši jednu trulu tuđinsku nametnutu dinastiju.

Htjelo se povrediti čitav jedan narod u njegovoj svetinji, ali se diže sin toga naroda i otpravlja skrovitelje kuršumima u vječnost. Čitav je svijet doznao, da postoji na Balkanu jedan narod koji hoće da svrgne tirane, a sinovi toga naroda pokazaše se spremni da daju svoje živote za visoki ideal.

Naš neprijatelj je znao da nemože slomiti naš narod, ako ne slomi onaj njegov dio, koji ji je prije sto godina uspio da svije slobodno ognjište svoje. To slobodno ognjište imalo je privlačivu snagu. To slobodno ognjište bilo je živi protest protiv opstanka habsburške careviне, u kojoj je narod živio nacionalno bespravan. Opstanak Srbije značio je negaciju Austrije; pitanje je bilo samo vremena, koga će od njih dvoje nestati. Cjelokupna spoljna politika Austrije svodila se na jednu jedinu formulu: kompromitovati, a zatim uništiti Srbiju. I kad je Austrija prišla posljednjem činu svoje politike da po njenom vjerovanju sruši Srbiju, buknuo je evropski rat. Srbija je poslije nadčovječanskih napora morala podleći trostrukom neprijatelju. I netom je uspio pregaziti Srbiju objavio je cijelom svijetu da je Srbije nestalo za uvijek. Ali kada je Petar Karađorđević uz prasak pušaka i gruvanje topova presjekao blizu Prilepa jugoslovenskim mačem gvozdeni luk što ga je Wuotan napeo sve do Carigrada na svojoj kamenoj tetivi savitoj od skandinavskih ledenjaka po Rajni, Alpama i Dinari do Olimpa, da s njega odapne preko Turske, Bugarske, Mađarske, Austrije, Njemačke i Belgije golemu čeličnu strijelu u srce gospodarice mora, počele su propadati centralne vlasti, počeo je svršavati veliki rat i tu se krvavo demantovalo prerano radovanje naših neprijatelja. Tu se je rodila Jugoslavija iz glava i mišica jugoslovenskih vojnika.

Ravno pred petnaest godina pomračeno sunce našega naroda sinulo je svojim potpunim sjajem, jer su tim ostvarena u krvi i patnjama naša najljepša osjećanja i naš najviši narodni ideal.

Nema sumnje, najveći epohalni momenat u našoj narodnoj istoriji predstavlja godina 1918 jer je tada realizovana hiljadugodišnja težnja i volja cjelokupnog našega naroda. Te je godine demokracija svijeta slavila svoj triumf. **Demokracija koja je u robu pronašla čovjeka, koja je potčinjenog i poniženog čovjeka popela do suverene ličnosti svijesne svojih prava i dužnosti, demokracija istinska prava, koja nezna za hegemoniju naroda i plemena, koja nezna za socijalno i političko ropstvo, ta demokracija mora da izgladi razlike koje je duga prošlost i heterogena kultura ostavila među nama.** Ta je demokracija počela da već uspješno cementira narodno jedinstvo naše jugoslovenske rase, koju danas očekuje ista sudbina u dobru i zlu.

Demokracijom učvršćeno narodno jedinstvo odoljet će svima eventualnim nasrtajima i pokušajima, pokušajima koji nas ne će naći malodušne i slabe, nas koji smo rasa od granita.

Danas čitavi naš narod i ne pretstavlja drugo nego jednu neoborivu, nerazdruživu i čvrstu naciju, jednu zemlju i jednu državu, koja je i po svome smještaju i po svojoj ulozi važan faktor u održanju političke ravnoteže u Evropi, a po svome pozivu ima da bude prirodna i stabilna garancija i obrana prema imperijalističkoj ekspanziji naših starih protivnika.

Vječitu i toliko potrebnu slobodu Jadranskog i Sredozemnog mora može osigurati na ovoj strani samo jedna jaka nacionalna država, čiju snagu i opstanak imperativno sugeriše nesamo legitimne i patriotske težnje i dužnosti našega naroda, nego i najveći životni interesi svih evropskih demokratskih država kao i neminovna potreba za uspješnim održanjem dugotrajnog i pravednog mira u Evropi.

AŽDAJI

(blagdan ujedinjenja)

Uzmakla si rigajući
Pl'jen. Još Istra tužna sama
U samrtnim trzajima
Trepi tvojim u žvalama.
Eh, vidi se, vidi, da si
Maćeha joj, nisi mati
Ona će ti, Bog će dati,
I utrobu rastrgati.
Nam pak sunce granulo je
Pod stitništvom više nismo
Pod svojijem pod imenom
Brojeni smo, viđeni smo.
Još da ne bje s prva maha
Zagrljaja nebratskoga
Naš bi narod k'o ni jedan
Uživao Boga svoga.
Nit' u bilo kojem sklopu
Mogli bismo biti veći,
Da smo bratske slogo svjesni
Da smo voljni svojoj sreći.
Bješte zato, Efijalti,
Erostrate, bruste pete!
S određene Bogom staze
Skrenuti nas ne — nećete.
Vrtoglave u ponore
Ti s' ažđajo, gubi, kleta!
Pod harjakom Našeg Kralja
Sreća j' naša, naša meta.

N.K.

ŠIME ANTIĆ — ŠIBENIK
Trgovina manufakturnom robom na malo i veliko. —

Razgovor pretsjednika T. G. Masaryka s američkim novinarom

Prag. — „New-York-Times" je u svom „Magazinu" od 12 novembra objavio interesantan članak svoga dopisnika i saradnika Sheparda Stone, koji je nedavno posjetio Čehoslovačku; primio ga je pretsjednik Masaryk i razgovarao je s njime o demokratiji, kao i o sadašnjoj međunarodnoj situaciji.

Gospodin Shepard Stone je doputovao u Prag preko Berlina i u uvodu svoga članka upoređuje Njemačku i Čehoslovačku. „Obe države imaju jednu zajedničku stvar" — veli Shepard Stone. „Pretsjednik Hindenburg i pretsjednik Masaryk su najstarije odgovorne glave na svijetu. Prvom je 86 godina, drugi je za tri godine mlađi. Ali tu se sličnost završava, jer dok je Hindenburg pristao, pa štaviše i pomogao padu njemačke republike, Masaryk dotle ostaje čvrsto uz svoju vjeru u demokratiju i u potrebu njezine egzistencije u dvadesetom stoljeću".

Razgovarajući sa svojim gostom o tom pitanju, Masaryk je između ostalog rekao slijedeće:

Uprkos militarizacije njemačkog naroda i unutrašnjih događaja u Njemačkoj, ja se rata ne bojim. Moramo biti strpljivi. Razumije se, moramo se spremati na svaku eventualnost. I njemačka zna isto tako dobro kao i sve ostale države, da za rat treba mnogo više, nego što je oružje. Košta mnogo novaca, koje niko nema na raspoloženju.

Versaljski ugovor može biti da nije savršen, kao i sva ljudska djela. Pruža mogućnost revizije, ali o toj reviziji se ne može raspravljati na vrhu mača. Evropski narodi se moraju više zbližiti, moraju se naučiti uzajamnom povjerenju i tek onda kao prijatelji možemo razgovarati o reviziji. Narodi i države moraju biti u svojim djelima lojalni.

O AUSTRIJI:

Austrija pripada oblasti njemačke kulture, ali treba praviti razliku između njemačke kulture i pruskog duha, kao i pruske tradicije, koja danas u Njemačkoj prevladuje. Lessing, Goethe, Herder i mnogi drugi su bili Njemci, ali sigurno ne bi htjeli biti hitlerovci. Kad Austrija neće da se ujedini s Reichom, ide za svojom starom tradicijom. Prema mome mišljenju će se te stvari u toku nekoliko najbližih godina potpuno umiriti i o njima će se manje govoriti. U podunavskoj oblasti neće biti nikakve političke konfederacije, prije će doći do stvaranja sistema trgovinskih ugovora između nezavisnih država. Ali postoji i ta mogućnost, da će se prihvatiti princip Male antante.

O ŽENEVI:

Danas nam je za Evropu potreban opšte akceptiran program. Početak vidim u Društvu naroda. Znam da je Društvo vrlo malo i da se bori s teškoćama, ali to je početak. Ranije nije bilo ništa slično. Vodeći evropski državnici se sastaju, uzajamno upoznaju i diskutiraju o važnim stvarima. Potrebno je ne samo lukavstva i vještine, nego i solidnog poznavanja evropskih zemalja i njihovih zahtjeva. Ne trebamo dvosmislenu ili neistinitu politiku, nego poštenu. Poštenje na prvom mjestu.

Mnogo je govoreno o neefikasnosti demokratije. Ali demokrati a nije podbacila i nije prevarila. Prije su demokratiju prevarili nekoji ljudi na vladajućim pozicijama. Ne smijemo zaboraviti da su i monarhije i diktature isto iskusile teškoće i na teškoće nailaze i danas. Demokratija omogućava koncentrisanje moći u samo nekoliko ruku u vremenu krize. Pa i Hitlera je izabrao njemački narod. Pretsjednik Roosevelt ima isto diktatorsku vlast. Nekoji ljudi na vladi mogu svoju moć zloupotrebiti, drugi to ne čine. Ali to ništa ne mijenja na osnovnoj vrijednosti demokratije. Uvjeren sam u neizostavnu pobjedu demokratske ideje.

O NJEMAČKOJ:

Vajmarski ustav je bio napisan na papiru, ali ne i u duši njemačkoga naroda. Šetalica je zabilježila nagla kolebanja u Njemačkoj na kraju svijetskog rata. Na vladu su došli socijalisti u državi, gdje su stoljećima vladali oficiri i gdje je komanda uvijek slušana. Socijalisti su bili kao neki ekstrem u pruskoj Njemačkoj. Sada u Reichu vidimo drugi ekstrem Njemačka ne može da shvati, kako je pruski duh, koji je pobjedio u ratovima 1864, 1866 i 1870, mogao izgubiti rat 1918 godine. Šta je i ko je izgubio taj rat? Demokratija ili monarhizam dik'atorskog karaktera? Izgleda da su diktatori zaboravili da odgovore na to pitanje, kad napadaju demokratski sistem".

Uvođenje spavaćih kola III. razreda na pruzi Zagreb-Split i obratno.

Po odobrenju g. Ministra saobraćaja, sa važnošću od 1 decembra o. g., Društvo kola za spavanje uvodi na pruzi Zagreb-Split i obratno u svojim kolima, pored dosadanjih odjeljaka, i u odjeljke III klase. U tim odjeljima III klase nalaze se po tri postelje jedna nad drugom.

Nova velika tvornica stakla u SSSR

Početkom novembra je u Gomelu u sovjetskoj Bjeloj Rusiji otpočeo rad u najvećoj i najbolje uređenoj fabrici stakla u SSSR. Godišnji kapacitet fabrike iznosi 30.000 tona stakla, što je skoro petina svog stakla proiziranog u SSSR. Gradnja fabrike je trajala tri godine.

Berba i otkup ovogodišnjeg duhana u primorskoj banovini

Otkup duhana u primorskoj banovini počelo je ove godine 27 o. mj. i to u stanicama Trogir, Imotsko, Vrgorac, Metković, Široki Brijeg, Mostar, Stolac, Ljubuški i Čapljina.

Nafta na sovjetskom sjeveru

Arktični institut u Lenjingradu je dobio vijest od načelina geološke ekspedicije na Tajmurskom Poluostrvu, da je tamo nađena t čna nafta. Osim toga taj rajon je jako bogat u kamenom uglju. Na taj način bi moglo biti riješeno pitanje goriva za brodove, koji će preduzimati plovidbu velikim sjevernim putem.

Kupujem jedan sparher i jednu jaceru (hladionik) — Ponude slati Tiskari E. Vitaliani i Sin.

DOMAĆE VIJESTI

KINO „BALKAN prikazuje u petak i subotu Maurica Chevalier i Claudette Colbert u operetu „Nasmijani poručnik". — U nedjelju dramska obradba opere MADAME BUTTERFLY" sa originalnom muzikom slavnog Giacoma Puccinia.

Gradonačelnik g. Mate Karađole u subotu na večer putuje za duže vremena na liječenje. Za vrijeme odsustva službu načelnika vršiće odbornik g Marko Bačinić.

Proslava 1 decembra u gimnaziji. Dan Ujedinjenja učenici i učenice gimn. će svečano proslaviti. Proslava će se održati samo za učenike u Kazalištu u 9 s. prije podne sa odabranim programom. Svečanost će otvoriti direktor g. Banica sa nekoliko riječi, a svečani govor će održati prof. g. Grković J. Orkestar će odsvirati himnu, a deklamovaće učenici i učenice(Grkinić M. VI r.: „Plava grobnica" od M. Bojića, Santini J. VI r.: „Slovenska lipa" od S. Kranjčevića, Puharić V. II c: „Soča" od S. Gregorčiča i „Novo pokolenje" od A. Šantića). Dalje će izvoditi Anić VIII r g i Dogan VIII g. fantaziju „Aleksandar Stradella" duet (violina i glasovir), ženski zbor I r. pjevače „Težakovu pjesmu u proljeće" od Milojevića, a ženski zbor II III r. pjevaće pjesme „Sadila Dinka bosilek" od Špoljara i „Povila se bijela loza" od Dr. Markovca.

Pitanje pazara. Već dosta vremena ima od kada se šibensko građanstvo pita, imamo li mi u Sibeniku pazar. Zbilja teško bi bilo na to odgovoriti, nazvati pazarom onaj prostor pred ribarnicom, besmisleno je, jer tu uopće pazar niti je moguć, niti je. Bio je jedan, pored glavne ceste, ali sad se tu ne vidi ništa drugo, već gomila kamenja izmazana glibom i smradom. Čini se, da je taj prostor bio u projektu, da se izravna i dotjera za pazar, međutim kao obično stvar se počima a ne svršava. Tako naš novi pazar, koji je u gradnji, tako će mo kazati, više nam je na odmet nego na korist. Na nadležnima je, da se već jednom u Šibeniku i pazar uredi.

Iz kina Balkan. Poslije nanovo bojadisanog i uređenog kina, vlasnici su se pobrinuli da pruže još jednu ugodnost građanstvu. U čekaonici, koja je zimi bila izložena promaji radi otvorenih vrata, napravili su jednu unutrašnju koja će uvijek biti zatvorena, a namjeravaju, također u čekaonici smjestiti i centralnu peć, tako da će se posjetioci i u čekaonici osjećati kao i u dvorani.

Načelnik Kistanja Dr. Vuk Vujasinović teže je bolestan i nalazi se na liječenju u gradskoj bolnici.

Danas će se pri Drž. učiteljskoj školi svečano proslaviti blagdan Ujedinjenja. Govoriće g. prof. Joško Batinica iza čega će slijediti birana muzička i ritmička priredba pod vodstvom gg. prof. N. Kušar i M.o S. Karamana.

Tesla tonkino prikazuje petak 1 i subotu 2 decembra nadasve aktueni njemački 100% tonfilm, PRAVO DJETETA. — U nedjelju 3 decembra premijera LJUBAVNI TANGO

Iz putničkog ureda. Na sjednici „Društva za saobraćaj putnika" koja se održala u srijedu na večer određeni su kao delegati za unapređenje turizma u Splitu, g. Kečkemeti i don Krsto Stošić.

Naše Kazalište. Ima već dvije godine kako naše pozorišne daske spavaju mrtvim snom. Pred tri, četiri godine u samom našem gradu, bilo je osnovano kazalište o društvo koje je sa velikim uspjehom, prikazalo publici nekoliko komada, ali to je potrajalo tek kratko vrijeme. Pred dvije godine Narodno kazalište iz Splita dolazilo nam je u posjete nekoliko puta. A sada prošle su dvije godine a da građanstvo nije moglo da se naužije te morslne tekovine. Čudno je to kako, u gradu od 18000 stanovnika nije u mogućnosti da se održi barem koji pozorišni komad u godini. Sada bi bilo u mogućnosti, kad bi bilo tih vrlih građana koji bi nastojali da barem za koju večer angažuje pozorišno društvo iz Osijeka, koje ovih dana gostuje u Splitu.

Grom udario u brod. Ima već nekoliko vremena kako oluje gotovo svake noći i dane haraju nad Sibenikom i okolicom. Tako u ponedjeljak zahvatila je oluja jedrilicu „Danica" koja je putovala iz luke Nevidane za Tijesno. U jedrilicu udario je grom i razbio jarbol i dio pramca. Posada, osim oko 1000 din štete, pretpila je još i veliki strah. Jedrilica nalazi se na popravku u brodogradilištu brača Filipi.

Uspješan rad Udruženja Zanatlija. Rješenjem Zanatske Komore u Splitu br. 1976 od 25 o. mj. obavljena je revizija sveukupnog djelovanja Udruženja od njegovog osnutka do 27 t. mj. Kao pregledači djelovali su gg. Šimun Jelaska i Dragutin Čulić, članovi komorskog pretsjedništva i g. Ante Vučinović, sekretar Komore. Sve je nadjeno u najboljem redu, tako da je Komora u popratnom aktu kojim dostavlja zapisnik revizije, izrazila svoje priznanje Upravi Udruženja na zdušnom i marljivom vodjenju poslova Udruženja preporukom da i u buduće nastavi takovim radom.

U samom zapisniku revizije stoji, da se pregledom knjiga blagajne i svih blagajničkih isprava ustanovilo, da je blagajničko poslovanje u potpunom redu vodjeno, tako da se nije mogla učiniti nikakova primjedba važnije naravi.

Detaljnim pregledom rada kancelarije Udruženja ustanovilo se je, da u ovom pogledu vlada uzoran red. Svi su spisi redovito riješavani potrebitom marljivošću i spremom, tako da se u ovom pogledu nije moglo ništa ozbiljnijeg prigovoriti. Isto su tako u potpunom i uzornom redu vodjeni registri članova Udruženja, šegrta, pomoćnika i izdanih poslovnih knjižica, kao što je u redu vodjena i registracija naukovnih ugovora.

Upravni odbor Udruženja pokazuje pohvalnu djelatnost. Sastajao se na vijećenje svake sedmice, a gdjekad i češće. O sastancima su vođeni uredni zapisnici.

Djelovanje Udruženja glede Ispitnih Komisija za majstorske i pomoćničke ispite uredno je.

Drago nam je da je Komora mogla ustanoviti ovako uspješan i ispravan rad Udruženja zanatlija, jer je uistinu ovo jedno od najaktivnijih mjesnih Udruženja.

Prodaju se ukusna, trokrilna vrtna vrata iz čelika, te nekoliko metara čelične rešetke.

Činovnici sreskog načelstva priredili su oproštajnu večeru gosp. Todoru Subotić, koji je premješten u Split. Na večeri, koja je protekla u veselom drugarskom raspoloženju, oprostili su se u gosp. Subotića, sreski načelnik g. Šerović, Dr. Montana i g. Vodanović u ime svojih drugova. U srijedu poslije podne g. Subotić sa svojom familijom otputovao je za Split. Na kolodvoru, gospođi Subotić, predale su kolege gosp. supruga buket cvijeća.

Svečana Akademija djačkog društva „Ljudevita Gaja." — Djačko društvo naše gimn. „Ljudevit Gaj" čija je pravila potvrdilo Ministarstvo Prosvjete, sprema svečanu akademiju za 16 decembra o. g. uoči rođena Nj. Vel. Kralja. Učenici i učenice sa velikim marom i voljom spremaju ljep i odabran program.

IZ POLICIJE

Pretstojništvo gradske policije izdaje proglas o suzbijanju psovanje i bogumskih kletvi:

Zabranjeno je da među stanovništvom grada Sibenika, naročito među radnicima, postoji ružan običaj međusobnog psovanja i bogumske kletve, ovaj običaj ne samo da je protivan postojećim zakonima, nego je i ružan u moralnom pogledu, jer se i tome prosudjuje kulturu i nivo nekog čovjeka. Osim toga ovime šire se sablazan koje štetno djeluje na pristojne građane, a naročito na omladinu i time daje utisak raskalašenosti i nemoralnosti.

Da se tome doskoči, na osnovu naređenja Kr. Banske Uprave u Splitu i na osnovu čl. 66 i 67 Zakona o Unutrašnjoj upravi, svako lice koje bude zatečeno ili primjećeno od organa ovoga pretstojništva da ružno psuje ili upotrebljava bogumske kletve, biće po članu 69 tač. 3 zakona o unutrašnjoj upravi kažnjeno globom od 10-500 D. odnosno 1-10 dana zatvora.

SPORT

U petak 1 decembra na igralištu G.S.K. „Osvita" odigrava se prijateljska utakmica između reprezentacije Kr. mornarice u Šibeniku sa reprezentacijom Kr. mornarice iz Divulja. Susret ovih dviju reprezentacija očekuje se sa velikim interesom, jer u reprezentaciji Kr. mornarice iz Divulja igraju nekoliko poznatih igrača, koji su već igrali u prvoj momčadi Hajduka. Reprezentacija Kr. mornarice iz Šibenika je pobjednik sa Osvitovog turnira.

U nedjelju 3 decembra igra reprezentacija Kr. mornarice iz Divulja sa Osvitom. Naše Osvitaše očekuje oštra borba, jer Divuljani su vrlo jaki i poznati kao najbolja fotbalska ekipa kod naše mornarice.

Trgovina koža, cipela i šport. predmeta

Aleksandar Anweiler

ŠIBENIK, ulica Kr. Tomislava 4

Specijalna radiona za sve vrste cipela BOJADIŠEMO KOŽNATE KAPUTE. Popravljamo sve vrsti kaljače i gumene cipele.

Neosnovano sam bio okrivio ovršnog organa gosp. Vicka Burića, da mi je u vršenju službe prisvojio 1000 din, pak mu pitam oproštenje.

Ivan Čala

Jučer je pred senatom Okružnog suda održana rasprava o **zakonu o štampi** protiv urednika „Narodne Tribune" radi članka pod rubrikom dopis iz Skradina, kojim se pitalo „Je li istina?" Urednik je riješen optužbe. Interesantno je istaknuti da je jedan poznati talijanski **fašista** bilježio čitavi tok procesa valjda u očitoj namjeri da o tome izvjesti talijansku štampu.

M. F. D. Kolo održaće 7 decembra u 7 sati ujutro zadušnicu u spomen blagopokojnog Zvonka Rakamarića. Spomen slovo govori Dr. Mile Iljadica.

Narodna Ženska Zadruga u ponedjeljak u 5 s. p. podne, u društvenim prostorijama održava probne vježbe narodnog plesa. Zainteresovani nek se prijave određenog dana u prost.

Radio Philips trocjevni kompletan, akumulatorom i baterijom. U potpuno ispravnom stanju. Može se slušati bez obaveze. Prodaje se radi odlaska, obratiti se na Baldekin, kuća Kalpić.

Drniš

Sa proslavesv. Cicilije zašt. muzike

Kao svake, tako i ove godine proslavila je Sokolska muzika u Drnišu na najsvečaniji način svoju zaštitnicu. Navečer bio je priređen banket u hotelu „Danica" gdje su prisustvovali svi muzikanti, kao i brat starešina Sokolskog društva u Drnišu. Za vrijeme banketa održalo se nekoliko govora. Prvi se diže brat starješina Adžija i pozdravlja braću glazbare sa bratskim „Zdravo"!

Ukratko on ističe vrline sadašnje muzike, koja je prohujala najteža vremena od 1903 god. pa do sada. Znači u danima značajnih borbi ona se podržavala u najljepšem redu i bratskoj slozi, što je najbolji dokaz njezin današnji opstanak.

Z tim je izvršena preko brata M. Primorca predaje priznanja Sokolskog društva u Drnišu i kip „Božice muzike" sa natpisom: „ Glazbari svome učitelju." Poslije njega diže se mladi muzikant brat S. Jerković, koji u kratkim potezima govori o istoriji muzike i o potrebi izučavanja mladih sila.

Na koncu se brat S. Novak sadašnji dirigent zahvalio sa nekoliko dirljivih riječi na posvećenoj mu pažnji.

Zabava se produžila do kasno u noć uz svirku i popjevku mladih Sokolskih muzikanata. S. K.

MLJEKARNA „ALPA" ŠIBENIK

Preporuča svoje proizvode. - Sir ala trapist tvrdi i mekani kg. po Din. 15. — ementaler — Najbolji čajni maslac „Alpa" Din 20 25 i 30 35 kg. - Slatki i kiseli skorup i sve ostale vrsti spec. sira.

Kemički čisti i bojadiše odijela najbolje i najbrže uz umjerenu cijenu poznata i odlikovana radnja

M. DOMIĆ

Kr. dvorski dobavljač

SPLIT

Parna praon. i gladion. rublja

Za renomiranu i dobro uvedenu marku autoguma traži se zastupnik. Ponude na Publicitas, Zagreb, Ilica 9, pod br. 35930. —

Od Radničkog športskog kluba „Sibenik"

U 43 broju „Narodne Tribune" donešen je članak pod naslovom „IzG.Š.K. Osvit" potpisan od uprave „Osvita", koji je uglavnom odgovor na članak iz radničkog športskog kluba „Šibenik", koji je donešen u 42 broju od 24 novembra istog lista a potpisan od A. B. Kad bi sadržaj toga članka bio istinit i u cjelini svojoj imao neku smisao, onda bi mi prešli preko njega i svega onoga što je u njemu na adresu A. B. izneseno ali budući je besmislen i u nekim pasusima donaša čistu neistinu radi same istine želimo ovom prigodom da upravi „Osvita" odgovorimo.

Već sam početak takav je da svojim frazama može da pali jedino kod vrlo naivnih ljudi, nami je, naime vrlo dobro poznato ko sačinjava upravu „Osvita" pa znamo da u njoj nema onih ljudi koji bi radniku na svakom koraku ometali napredak, te bi od nas bilo više nego drsko da na takove osobe napadamo tim više što nam je bilo poznato i to, da su nas neka gospoda od uprave „Osvita" prigodom sakupljanja doprinosa za naš klub primila više nego ljubazno, mi bi međutim upravi „Osvita" mogli ovdje također da odgovorimo, neka pogleda imenik svojih članova te će u njemu naći lijepi broj imena koja su pokretači i vođe radničkog kluba ali to je toliko djetinjasto da se mi nikako nebi usudili.

Budući nam je sve to bilo poznato a imajući pri tome na umu, da je dužnost našega kluba, a isto tako i „Osvita" da si među sobom gaje najsrdačnije veze jer samo tada će nogometni šport u Šibeniku moći da dohvati svoje prave razmjere, onda uistinu nebi smjeli dozvoliti da neko od našega kluba vrijeđa ili izaziva „Osvit" i mi to nijesmo i nećemo dozvoliti te ovom prigodom gospodu u upravu Osvita možemo uvjeriti da naš članak nije imao ništa zajedničkoga sa „Osvitom" dapače da je između našega kluba i „Osvita" postojao kakav jaz, imajući pri svijesti gore rečeno radi zadaće i cilja koji je jednak obojici klubova, mi bi prešli preko svega, a uvjereni smo da je uprava „Osvita" sve ovo imala na pameti pri tumačenju našeg članka, da uopće nebi došlo do odgovora, ili ako bi došlo nebi sigurno u onome tonu.

Ovo bi uglavnom bila korektura na naš članak što se tiče „Osvita" inače u njemu nema nikakovih izmišljotina i zbilja postoji jedan mali broj onih koji su na osnivanje našega kluba gledali jako nesimpatično i koji bi mnogo žrtvovali da se on strmoglavi, mi ćemo izniieti i njihova imena kad za to bude pravo vrijeme, za sada nismo imali namjeru nikoga da javno žigošemo, nego samo da im dostavimo na znanje da nam je sav njihov rad uperen protiv našega kluba poznat i da ćemo im se u pravo vrijeme oduziti, to smo postigli i za sada nam je dosta. Nisu tu samo sportski motivi već ih ima i druge naravi, a ovi izgleda da su važniji.

Radničkom klubu nije svrha samo guranje lopte, već on ima mnogo uzvišeniju zadaću, a ta je odgoj onih mnogobrojnih koji bi inače bili prepušteni sami sebi i kao takovi mnogi od njih možda bi bio ne na korist nego na štetu čovječanstva, u ovome se uglavnome nalazi i razlika između našega kluba i „Osvita" jer se u njihovom članku doslovce veli:„ Ako je samo šport razlog da se osniva novo društvo, tada su vrata „Osvita" otvorena svakome poštenom čovjeku i državljaninu Jugoslavije . . ." a nama kako rekosmo nije svrha samo sport već i oplemenivanjem srca stvaranjem pravoga čovjeka i to poglavito kod onih, koji inače u svom privatnom životu ne čuju i ne vide nego samo grubost, šport nam je u ovome samo jedno sretstvo pa bi već i ovo bio dovoljan razlog o potrebi našega kluba, jer je odgoj i širenje društvenosti osnova svakog poretka.

Sada bi mogli preći i na jednu neistinu koja se u tom članku potkrala. U njemu se naime tvrdi da je uprava „Osvita" dala na znanje našem klubu kako je voljna snama sarađivati i kako je imala namjeru da pred cijelo svoje članstvo izađe sa prjedlogom, da igra šte preda radničkom klubu uz naplatu od 30.000 Din odmah ili uz najkrače vrijeme. Sve ovo od prve do zadnje riječi je neistina. Istina je samo to da se je „Šibenik" obratio upravi „Osvita" dopisom u kojem je moli neka mu se prepusti igralište koja bilo tri dana u sedmici i svake druge nedjelje a da će zato plaćati polovicu iznosa kojeg „Osvit" plaća vlasnicima igrališta, mi smo primili samo odgovor na ovaj dopis i to uz takove uvjete da nismo mogli nikako pristati, i nikakov drugi od uprave „Osvita." Možda je uprava „Osvita" nešto takova odlučila ali u tom slučaju snose odgovornost njezini fukcioneri koji nisu dotični dopis upravi „Šibenika" izručili. Mi svakako na nešto takova nebi mogli pristati jer nemamo potrebitih sredstava.

Mi ovo iznašamo jedino zato da bi uvjerili upravu „Osvita" kako protiv njihovog kluba nemamo ništa i da bi koregirali gornju neistinu koja je u javnost bačena, mi ćemo nastojati da sa „Osvitom" budemo u što srdačnijim odnosima tim više što smo upućeni skoro na jednu publiku koja će svoje povjerenje dati samo onome koga zavrijedi i koji će raditi za procvat nogometnog športa u Šibeniku, a to ćemo moći jedni i drugi samo onda ako budemo kompaktno raditi na jednom polju ne bacajući klipove pod noge jedni drugima.

A. B.

SPLIT „IDEAL" SPLIT

Tvornica kapa i šešira muških i ženskih svake vrsti, po najnižoj cijeni izrađuje i popravlja najžur. bez prigovora

Dnevno svježe RABUSOVE HRENOVKE. Prave kranjske kobase. Samoprodaja čajnog masla marka ZVONO. Užički kajmak. Čajkovački ovčiji sir. Specijaliteti „Rusli" sa kapulom. — Razni sirevi. Dnevno svježa kuhana šunka. - Sirova Sibenska šunka.- Maslac u bloku od vlastitih zdravih krava muzara u Bačkoj, uvijek svježe. - Sve ostale delikatese, sardine, konserve i marmelade. — Sve uz sniženo cijene zbog odlaska na „Sjeverni Pol".

Zora Mayovski Cukela - ŠIBENIK

Priopćeno *)

Izjavljujem da citirani pasus u priopćenom članku „Narodne Tribune" br. 41 koji se odnosi na ličnost gosp. Ivana Bumbera nije tvrdnja potpisnika članka u pomenutom broju već sam ja njima sam dostavio. Iznositi detalje toga incidenta neću budući ste si Vi g. Bumber izabrao sam mnogo ljepši i tačniji put će to dokazati svoj alibi na sudu. Podolski Josip.

Čekajući odgovor g. Mate Katalinića odgovorit ćemo u idućem broju.

Nekoliko Zanatlija.

Gosp.

BERCE PETAR i družina

ŠIBENIK

U Vašem poznatom napadaju na ugled Udruženja zanatlija iznijeli ste i neke neistine u vezi sa mojom osobom i sa mojom bojadisarskom radnjom.

Ne radi Vas, već jedino radi neupućene javnosti potrebno je da ovim putem ispravim Vaše neistine.

Ne odgovara istini, da sam ja počeo primati u rad poslove umjetničkog karaktera tek poslije nego što sam zaposlio g. J. Podolskoga. Svakome je u Šibeniku poznato, da sam ja od početka svog djelovanja preuzimao crkvene radove. Među ostalim i pravoslavnu crkvu u godini 1924.

Umjetničke radove nijesam nikada davao da mi izrađuju bojadisarski pomoćnici, pa tako ni g. Podolskome. U crkvi sv. Frane sve umjetničke radove izvodio mi je g. Slavko Tomerlin. akademski slikar iz Zagreba.

Od g. Podolskoga nijesam odkupio nikakove skice, već sam kupio jednu štampanu knjigu, koja se može naći u svakoj boljoj knjižari.

Kao prama svim radnicima tako i prama g. Podolskome postupao sam uvijek kao čovjek i savjestan poslodavac. Kad je pošao od mene opet sam mu bio pri ruci, jer sam ga zaštićivao kad je poduzimao radove na svoj račun, samo da ne bude globljen kao nadriobrtnik.

U pogledu ispita ja sam postupao po svojoj savjesti, kao i ostala gospoda članovi Ispitne komisije. Njegov praktični rad nije zavoljio, a taj rad može slobodno da vidi svaki stručnjak, pa da prosudi jeli sud majstora bio ispravan.

Mislim, da je svak već uvjeren da toj gospodi nije bila namjera tobožnja obrana g. Podolskoga, već jedino napadaj na ugled Udruženja, pak je radi toga suvišna svaka daljnja riječ po ovoj stvari.

Šibenik, dne 30 novembra 1933.

Mate Katalinić
bojadisarski majstor

*) Za članke pod ovom rubrikom uredništvo ne odgovara.

JOSIP JADRONJA - Sibenik

Međunarodno otpremništvo agentura, komisionalna, pomorska poslovnica

Poveljeni

Trgovački - Pomorski Mešetar.

Utemeljeno 1906. - Brzoj. Šped. Jadronja Telef. broj 3 i broj 27

Komision. skladištai zastupstva prvih tvrtka i tvornica u tuzemstvu i inozemstvu

Za 1000 Dinara mjesečno primaju se dva đaka na potpunu opskrbu ili za dinara 350 sobu, zajutrak i pranje Kuća u vrtu. —

Potanje upitati u tiskaru. —

Svjetska kronika

Za promjenu sadašnjeg školskog sistema izjasnili su se profesori na skupštini sekcije Jugosl. profesorskog društva.

Esperantno slavi 25-godišnjicu svoje propagande u Jugoslaviji. Tada je izašla prva knjiga na esperantu.

Prvo treba riješiti saarsko pitanje, a onda se može pristupiti njemačko-francuskim pregovorima, izjavio je Hitler.

Parabrod „Dubravka" krcat sa 6000 tona bauksita napustio je splitsku luku za Stettin.

Vatikan se interesira za saarsku oblast, najprijepornije pitanje između Njemačke i Francuske. Papa šalje svog savjetnika Testu u saarski teritorij.

Sovjetska i poljska vlada uložit će zajedničku oštru protestnu notu zbog rada u Ženevi, gdje se isključuje sudjelovanje ovih država.

Dvostruki jubilej bit će proslavljen početkom decembra u Karlovcu : 75-godišnjica Hrv. pjev. društva „Zora" i 65-godišnjica posvećenje društvene zastave.

Eduart Heriot je izjavio novom pretsjedniku francuske vlade Chautempsu, da stoji na raspoloženju u svim vanjskopolitičkim akcijama.

Japan se vraća u Ligu naroda samo u onom slučaju ako će biti temeljito reformirana.

Židovski statut izrađuje sada sam Hitler. Ovim statutom imalo bi se urediti židov. pitanje za dulje vremena.

Gömbös je izjavio da nema bojazni od novog rata i Madžarska neće istupiti iz Društva naroda.

Kongres Saveza grafičkih radnika održan je u Zagrebu. Kongresu su prisustvovali delegati čitavi zemlje Za nezaposlene grafičare izdano je nekoliko milijuna din pomoći.

U Novom Sadu pokradena je rentijerka Draga Manojlović. Ukradeno je 200 hilj. din. u gotovom i nakit od velike vrijednosti.

BEROVIĆ LOVRO autobusno poduzeće Šibenik

VOZNI RED

(Svakodnevne pruge)

Šibenik—Benkovac—Babindub—Zemunik—Novigrad—Nin

Nedj. Utorak Četv. Subot	Poned. Srijeda Petak		Utorak Četvrt. Subota	Nedj. Poned. Srijeda Petak
14	14.—	Šibenik	8.55	8.55
14.20	14.20	Tromilja	8.30	8.30
14.45	14.45	Skradin	8.15	8.15
15.15	15.15	Br.Mostine	7.45	7.45
15.50	15.50	Lišane	7.25	7.25
16.10	16.10	Kožulovac	7.10	7.10
16.30	16.30	Benkovac	6.50	6.50
16.45	16.45	Rastević	6.40	6.40
17	17.—	Nadin	6.30	6.30
	17.15	Smilčić	6.20	
17.20	17.30	Zemunik	5.40	5.45
17.35	18.—	Babindud		
17.50	18.30	Zemunik	5.35	5.40
18.25		Smilčić		5.10
18.55		Novigrad		4.40
	18.45	Murvica	5.20	
	19.30	Nin	4.40	

Knin—Kistanje—Brib.Mostine—Stankovci-Benkovac svakodnevno

	6.25	Knin	16.30
	6.45	Radučić	16.10
	7.05	Kistanje	15.50
	7.30	Gjevrske	15.30
	7.45	Brib.Most.	15.15
	8.50	Stankovci	14.30
	9.20	Benkovac	13.40

Svakodnevni priključak:

Obrovac—Šibenik i obratno.

Knin-Kistanje Đevrske Šib. i obr.

Stampa i vlasništvo: Odlik. Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI SIN, Šibenik. Odgov. urednik: zamenj. Hamilkar Vitaliani